

ПРАКТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ШКІЛЬНОГО КУРСУ ІНФОРМАТИКИ

Сучасні потреби розвитку України вимагають переходу на нову, більш гнучку, ніж існуюча, стратегію інформатичної освіти. Особистісна спрямованість освіти є однією з основних тенденцій розвитку сучасної школи. У новому Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти визначені вимоги до освіченості учнів основної і старшої школи.

Основною метою освітньої галузі “Інформатика” є формування в учнів інформатичної компетентності, яка передбачає вміння самостійно працювати з інформацією, шукати, вибирати, аналізувати й оцінювати, організовувати, представляти, передавати її, моделювати, проектувати об'єкти і процеси, у тому числі під час взаємодії з іншими, відповідально реалізовувати свої плани, приймати рішення і діяти в непередбачених ситуаціях, учитися упродовж життя. Сформованість цієї компетентності в учнів середньої школи – найважливіша умова розвитку сучасної ефективної високотехнологічної економіки.

Серед завдань галузі можна виділити ті завдання, які мають практичну спрямованість уроків інформатики:

- ✓ здатність учнів застосовувати на практиці набуті знання, уміння, навички і досвід діяльності учня з інформацією, що міститься в навчальних предметах і освітніх галузях, а також в навколишньому світі;
- ✓ способи діяльності щодо добору та застосування відповідних ІКТ для пошуку необхідних відомостей, їх аналізу, організації, перетворення, зберігання, передавання;
- ✓ застосовувати інформатичні методи у процесі розв'язування навчальних і практичних задач, використовувати знання з інформатики і вміння під час вивчення інших навчальних предметів;
- ✓ використовувати отриману інформацію в особистому житті [1].

Одним із шляхів оновлення змісту освіти й узгодження його із сучасними потребами, інтеграцією до європейського та світового просторів є орієнтація на формування компетентностей та створення ефективних механізмів їх впровадження. Актуальність поняття компетентності визначається тим, що саме компетентності є тими індикаторами, які дають змогу визначити готовність учнів старшої школи до життя, його подальшого особистого і суспільного розвитку.

Впровадження компетентнісного підходу в навчальний процес вивчення інформатики передбачає необхідність навчання вмінь, які мають на меті поєднувати теоретичні знання з практичними діями. При цьому включення у процес навчання питань і задач прикладного та практичного змісту є лише необхідною умовою такого навчання. Крім цього, необхідно навчати учнів спеціальним прийомам розумової роботи, що є необхідним для застосування теоретичних знань, і формувати в них практичні вміння і навички. Проблема

застосування знань на практиці вимагає формування в учнів вміння самостійно шукати, аналізувати, відбирати необхідні дані й відомості, організовувати, перетворювати, зберігати та передавати їх за допомогою реальних об'єктів та інформаційних технологій.

Інформаційна компетентність — інтегроване утворення особистості, яке віддзеркалює її:

- ✓ здатність до визначення інформаційної потреби, пошуку відомостей і ефективної роботи з ними в усіх їх формах і представленнях;
- ✓ здатність щодо роботи з комп'ютерною технікою й телекомунікаційними технологіями і здатні 51сть щодо застосування останніх у навчальній, професійній діяльності та повсякденному житті;
- ✓ мотивацію, потребу й інтерес до отримання знань, умінь і навичок у галузі технічних, програмних засобів й інформації, сукупність суспільних, природних і технічних знань, що відображають систему сучасного інформаційного суспільства;
- ✓ знання, що складають інформативну основу пошукової пізнавальної діяльності;
- ✓ способи і дії, що визначають операційну основу пошукової пізнавальної діяльності;
- ✓ досвід пошукової діяльності у сфері програмного забезпечення і технічних ресурсів;
- ✓ досвід відносин «людина — комп'ютер» [2].

Практична спрямованість змісту навчання інформатики реалізується під час виконання учнями запланованих тематичних практичних робіт, розв'язування компетентнісних задач, виконання індивідуальних і групових навчальних проектів. Засвоєння змісту навчального матеріалу забезпечується застосуванням різних організаційних форм навчальної діяльності учнів (індивідуальної, парної, групової, колективної тощо) та інноваційних методів навчання.

Виконання учнями практичних завдань на комп'ютері є важливою частиною уроку інформатики. На кожному уроці учні мають виконувати на комп'ютері певні дії, пов'язані з вивченням конкретного матеріалу. Вони стають окремою структурою, складовою програми, навчального процесу і запроваджуються з метою набуття школярами інформаційної та ключових компетентностей, відповідно до державних вимог із загальноосвітньої підготовки учнів.

Використання практичних робіт у викладанні інформатики дозволяє здійснити діяльнісний підхід до навчання.

Метою виконання практичних робіт на уроках інформатики є [3]:

- ✓ розвиток і відстеження динаміки зміни рівня освіченості учнів за рахунок підвищення міцності, глибини і системності знань і вмінь застосовувати їх на практиці;
- ✓ допомогти учням адаптуватися до стилю й умов життя в сучасному суспільстві;

✓ розвиток в учнів самостійності мислення (здатність до планування, аналізу і синтезу, логіці, усвідомлення й узагальнення тощо).

Основними перевагами практичних занять є:

✓ кожна практична робота планується за принципом «від простого до складного»;

✓ управління діяльністю учнів здійснюється за допомогою консультування вчителя;

✓ виконання практичної роботи один на один з комп'ютером (індивідуальний практикум — вища форма роботи в порівнянні з фронтальними практичними роботами, які характеризуються різнотипністю завдань як за рівнем складності, так і за рівнем самостійності);

✓ автономна діяльність учнів регламентується за допомогою підготовлених заздалегідь інструкцій;

✓ можливість учнів осмислити й узагальнити власну діяльність;

✓ результатом діяльності учнів є перевірка закономірностей, вивчених на уроках формування теоретичних знань.

В результаті виконання практичних робіт учень отримує не тільки інформацію, яка швидко змінюється, а ще вміння відсіяти її від непотрібної, перевести в досвід власної діяльності, і в підсумку сприяє формуванню інформаційної компетентності, тобто здатності володіти інформаційними технологіями, працювати з усіма видами інформації, здатності використовувати отримані знання.

Придбання життєво важливих компетентностей дає учневі можливість орієнтуватися в сучасному суспільстві, формує здатність особистості швидко реагувати на запити часу. В процесі виконання конкретним учнем певного комплексу дій перевіряються і реалізуються саме особистісні якості учня (зв'язок компетентнісного підходу з особистісно-орієнтованим). Учень повинен проявити компетентність, тобто здатність встановити і реалізувати зв'язок між «знанням-вмінням» і ситуацією.

Список використаних джерел:

1. Семко Л.П., Самойленко Н.І. Формування інформаційних компетенцій на уроках інформатики в основній школі. *матеріали Всеукр. наук-практ. конф.* Київ, 2013. С. 435–439.

2. Семко Л.П., Лапінський В.В. Інформаційні компетентності та шляхи їх формування. Херсон, 2020. С. 324-327.

3. Семко Л., Самойленко Н.І. Компетентнісний підхід до навчання інформатики в основній школі. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 2.* Кіровоград, 2013. Випуск 4. С.63– 67.